

Sygnatura akt I ACa 502/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Leon Miroszewski (spr.)

Sędziowie: SSA Edyta Buczkowska-Żuk

SSA Agnieszka Bednarek-Moraś

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Emilia Misztal

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2020 w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa Prokuratora Okręgowego w Szczecinie działającego na rzecz E. D.

przeciwko W. B.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 maja 2019 roku, sygnatura akt I C 490/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że:

1) **pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 25 maja 2000 roku, sygnatura akt C 171/00, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 14 lipca 2000 roku, w części obejmującej zasądzone nim odsetki od kwoty 6.500 (sześć tysięcy pięćset) złotych w wysokości 3% w stosunku dziennym, ponad wysokość wynikających z ustawy odsetek maksymalnych, począwszy od dnia 20 lutego 2006 roku;**

2) **oddala powództwo w pozostałej części;**

3) **uchyla punkt II.;**

II. oddala apelację w pozostałej części.

Edyta Buczkowska-Żuk Leon Miroszewski Agnieszka Bednarek-Moraś

Sygnatura akt I ACa 502/19

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 13 maja 2019 roku, w sprawie o sygnaturze akt I C 490/18, z powództwa Prokuratora Okręgowego w Szczecinie, działającego na rzecz E. D., przeciwko W. B., o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, w punkcie I. pozbawił wykonalności w całości tytuł wykonawczy w postaci wyroku zaocznego wydanego przez Sąd Rejonowy w Szczecinie Wydział C.-Karny z dnia 25 maja 2000 roku, sygnatura akt

C 171/00, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie Wydział C.-Karny z dnia 14 lipca 2000 roku, natomiast w punkcie II nakazał pobrać od pozwanego W. B. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 66 508 (sześćdziesiąt sześć tysięcy pięćset osiem) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Ustalono, że w dniu 1 września 1999 r. pomiędzy E. D., Z. C. i J. D. a W. B. została zawarta umowa pożyczki, na podstawie której pozwany udzielił wyżej wymienionym pożyczki w kwocie 5 000 zł, która została oprocentowana w wymiarze 2% dziennie, plus VAT. Kwota miała być spłacona do dnia 15 września 1999 r. W umowie określono, że w razie niespłacenia udzielonej pożyczki w terminie wraz z odsetkami, pożyczkobiorcy wyrazili zgodę na naliczanie odsetek karnych w stosunku dziennym w wysokości 3% do dnia oddania całości sumy pożyczonej z odsetkami. E. D. знаła zapisy umowne, lecz nie zawała sobie sprawy, jakie kwoty w konsekwencji niespłacenia pożyczki mogą zostać wyegzekwowane tytułem zadłużenia.

Pożyczkobiorcy nie spłacili pożyczki z przedmiotowej umowy, zgodnie z jej postanowieniami. Sąd Rejonowy w Szczecinie wyrokiem zaocznym z dnia 25 maja 2000 r. sygn. akt C 171/00 zasądził od E. D., Z. C. i J. D. solidarnie, na rzecz W. B., kwotę 6 500 zł z odsetkami w wysokości 3% w stosunku dziennym od dnia 16 września 1999 r. oraz kosztami sądowymi w wysokości 100 zł oraz kwotę 330 zł tytułem podatku VAT. Postanowieniem z dnia 14 lipca 2000 r. Sąd Rejonowy w Szczecinie zaopatrzył przedmiotowy wyrok zaoczny w klauzulę wykonalności.

Przeciwko dłużnikom E. D., Z. C. i J. D. toczyło się postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gryfinie, M. K., pod sygnaturą akt Km 1361/00, a następnie postępowanie prowadzone przez tego Komornika pod sygnaturą akt Km 2027/08. Według stanu na dzień 26 kwietnia 2018 r. od pożyczkobiorców została wyegzekwowana kwota 111 954,75 zł (J. D. zmarł w (...) r., a Z. C. zmarł w (...) r.), z czego na rzecz wierzyciela została przekazana kwota 102 195,01 zł tytułem odsetek od należności głównej, zaś do spłaty pozostała kwota 1 196 667,48 zł tytułem odsetek od należności głównej i kwota 6 500 zł tytułem należności głównej. Wydatki w przedmiotowym postępowaniu egzekucyjnym to łączna kwota 114 414,12 zł.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości, na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 5 lutego 2005 r., tj. sprzed nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004 r. Nr 172, poz. 1804). Wskazał, że w dniu 20 lutego 2006 r. weszła w życie zmiana przepisów Kodeksu cywilnego, dotyczących odsetek maksymalnych, wprowadzająca m.in. przepisy art. 359 § 2¹ k.c. Sąd I instancji zauważył, że zmiana stanu prawnego jest zdarzeniem, o którym mowa w powołanym przepisie, gdy spowodowała, że zobowiązanie stwierdzone tytułem wykonawczym w części lub w całości wygasło lub nie może być egzekwowane. Wywiódł następnie z art. XLIX § 3 p.w.k.c., iż prawem właściwym dla odsetek za opóźnienie powinno być prawo obowiązujące w dniu, za który należą się odsetki. W stosunkach prawnych, które powstały przed dniem 20 lutego 2006 r., od tego dnia należały się odsetki maksymalne wprowadzone nowelizacją.

Sąd ocenił również, że postanowienie umowy pożyczki z 1999 r., zastrzegające odsetki za opóźnienie w wymiarze 3% dziennie, stanowi naruszenie zasady swobody umów i tym samym zasad współzycia społecznego, a zgodnie z art. 58 § 1 i 2 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście prawa jest zasadniczo nieważna.

Następnie, mając na względzie obowiązującą od dnia 16 września 1999 r. wysokość stopy lombardowej NBP oraz odsetki w kwocie jej czterokrotności, Sąd Okręgowy wyliczył, że odsetki i należność główna zostały pokryte wpłatami do dnia 20 listopada 2008 r., a zatem, jego zdaniem, zobowiązanie objęte tytułem wykonawczym wygasło w całości w tej dacie. Sąd Okręgowy uznał ponadto, że zdarzeniem, o jakim mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., wskutek którego zobowiązanie nie może być aktualnie egzekwowane jest brak możliwości zaspokojenia roszczenia na skutek żądania wygórowanych odsetek. Dalsze egzekwowanie świadczenia jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Oczywisty stan niewypłacalności jest sam

w sobie zdarzeniem w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., które nastąpiło po wydaniu tytułu egzekucyjnego, w następstwie czego zobowiązanie nie może być egzekwowane.

Podstawę orzeczenia o kosztach procesu stanowił art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 113 ust. 1 u.k.s.c. Pozwany został zobowiązany do zwrotu opłaty stosunkowej od pozwu na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie, wobec faktu, iż powód z mocy ustawy nie był zobowiązany do uiszczenia takiej opłaty, więc tymczasowo pokrył je właśnie Skarb Państwa.

Wyrok Sądu Okręgowego został zaskarżony w całości apelacją przez pozwanego, który przeciwstawił mu, jak zostało to ujęte, wszelkie dające się wywieźć na kanwie niniejszej sprawy zarzuty, polegające na bezzasadnym pozbawieniu wykonalności wskazanego w pozwie tytułu wykonawczego. Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, względnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

W uzasadnieniu apelacji pozwany wskazał, że umowa z E. D. została zawarta przed wejściem w życie zmiany Kodeksu cywilnego polegającej na wprowadzeniu instytucji odsetek maksymalnych. Przepisy nowej ustawy powinny być według niego stosowane do czynności dokonywanych po jej wejściu w życie, tj. od dnia 20 lutego 2006 r., natomiast w stosunku do czynności prawnych zawartych przed tą datą powinny być stosowane przepisy dotychczasowe, a tym samym do czynności prawnych zawartych przed tą datą powinny być stosowane przepisy dotychczasowe.

Podczas rozprawy apelacyjnej Prokurator wniósł o oddalenie apelacji, aprobując w całości orzeczenie Sądu I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

Apelacja pozwanego skutkowałą częściową zmianą powództwa, choć nie wprost w wyniku zarzutu apelacji, bowiem skarżący nie ma racji, że do umowy zawartej przez niego z powódką stosować należy wyłącznie przepisy o odsetkach z czasu jej zawarcia.

Trzeba w tym miejscu zauważyć, że sąd rozpoznający sprawę na skutek apelacji jest sądem merytorycznym, bowiem w polskiej procedurze cywilnej realizowana jest zasada pełnej apelacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja, 2014 roku, II CZ 8/14). Obowiązkiem sądu odwoławczego jest zatem nie tylko rozpoznanie zarzutów podniesionych w apelacji, lecz szerzej - rozpoznanie sprawy, choć w granicach zaskarżenia. Nakłada to na ten sąd obowiązek dokonania własnych ustaleń faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i poddanie ich ocenie prawnej przez pryzmat mających zastosowanie właściwych przepisów prawa materialnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2013 r., V CSK 347/12). Powyższy obowiązek sądu drugiej instancji wynika z faktu, że postępowanie apelacyjne ma z jednej strony charakter merytoryczny, z drugiej zaś strony kontrolny (por. także m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 grudnia 2017 r., I ACa 624/17). Co prawda sąd odwoławczy związany jest zarzutami naruszenia przepisów postępowania, jednak winien dokonać ponownej oceny prawnej dochodzonego roszczenia, niezależnie od tego, czy apelujący w ogóle podważał w apelacji ocenę prawną dokonaną przez sąd I instancji (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 03 czerwca 2015 r., V CSK 550/14, z dnia 25 listopada 2015 r., IV CSK 55/15, z dnia 10 marca 2016 r., III CSK 183/15 oraz z dnia 6 października 2016 r., III UK 270/15; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, OSNC 2008 nr 6, poz. 55). Innymi słowy, obowiązkiem sądu drugiej instancji jest dokonanie własnych ustaleń faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu pierwszoinstancyjnym oraz apelacyjnym (art. 382 k.p.c.), a następnie poddanie tego materiału procesowego własnej ocenie prawnej sądu odwoławczego, dokonanej przez pryzmat mających zastosowanie właściwych przepisów prawa materialnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2013 r., V CSK 347/12).

W niniejszej sprawie skarżący nie przedstawił jakichkolwiek zarzutów naruszenia przepisów postępowania, czy to w zakresie dopuszczania i przeprowadzania dowodów, czy też ustaleń faktycznych. Trzeba jednocześnie zauważyć,

że jakkolwiek przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. został zamieszczony w ustawie procesowej, to jego istota polega na określeniu przesłanek merytorycznej obrony dłużnika przed egzekucją na podstawie tytułu wykonawczego, a więc ma w znacznej części charakter materialnoprawny (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., sygn. akt IV CKN 1071/00, BSN 2003, Nr 1, s. 9).

Kluczowym elementem przesłanki wyrażonej w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. jest nastąpienie jednego ze zdarzeń, o których jest w nim mowa, po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a gdy tytułem tym jest, jak w niniejszej sprawie, orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy. Zdarzeniem takim niewątpliwie była zmiana przepisów Kodeksu cywilnego i wprowadzenie przepisów o odsetkach maksymalnych (tak uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt III CZP 107/17, BSN 2018, Nr 3). Art. 5 wprowadzającej tę nowelizację ustawy o zmianie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2005 r., Nr 157, poz. 1316) nakazywał stosować nowe przepisy do czynności prawnych dokonanych po dniu wejścia w życie ustawy, jednakże w kwestii odsetek należy sięgnąć do art. XLIX § 3 p.w.k.c., zgodnie z którym przepisy Kodeksu cywilnego (w tym wypadku szeroko – ustawy nowej) o skutkach niewykonania zobowiązań i o zwłoce wierzyciela stosuje się do zobowiązań powstałych przed dniem wejścia Kodeksu w życie, jeżeli niewykonanie zobowiązania lub zwłoka wierzyciela nastąpiły po tej dacie. Prawem właściwym dla odsetek za opóźnienie powinno być tym samym prawo obowiązujące w dniu, za który należą się odsetki, a więc każdy kolejny dzień niewykonania zobowiązania pieniężnego jest odrębnym wypadkiem takiego niewykonania.

W drodze powództwa przeciwegzekucyjnego opartego na art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. można było zatem pozbawić tytuł wykonawczy w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wyroku zaocznego dawnego Sądu Rejonowego w Szczecinie jedynie w części obejmującej zasądzone nim odsetki od kwoty 6 500 zł w wysokości 3% w stosunku dziennym ponad wysokość wnikających z ustawy odsetek maksymalnych, począwszy od dnia 20 lutego 2006 r. Przed tą datą brakowało w polskim systemie prawnym określenia górnej wysokości odsetkowego zobowiązania pieniężnego, a zatem brak było odnośnie powstających w tym czasie odsetek zdarzenia, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Wprowadzonego powołaną nowelizacją Kodeksu cywilnego przepisu o odsetkach maksymalnych nie można oczywiście zastosować retroaktywnie.

Sąd Okręgowy zastosował mechanizm obliczania odsetek maksymalnych określony

w art. 359 § 2¹ k.c. do odsetek sprzed 20 lutego 2006 r., argumentując, że żądanie odsetek zasądzonych tytułem egzekucyjnym, którego dotyczył pozew w niniejszej sprawie, było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. W ten sposób Sąd Okręgowy wykroczył jednak poza ramy powództwa przeciwegzekucyjnego. Jeżeli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz bądź to strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, bądź też sąd nie wziął ich pod uwagę z urzędu, a więc nie zostały one spożytkowane przez sąd przy wydawaniu wyroku (jak najwyraźniej miało to miejsce przy okazji wydania wyroku w sprawie C 171/00), to nie można ich brać pod uwagę przy rozpoznawaniu powództwa opozycyjnego, bowiem wykluczałoby to respektowanie działania kardynalnej zasady prawomocności, wynikającej z art. 365 i 366 k.p.c. (por. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 października 1954 r., sygn. akt I CO 41/54, OSN 1956, Nr 1, poz. 3). Prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest przy tym niezależny od tego, czy strona ponosi winę w zaniechaniu przytoczenia określonych okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1954 r., sygn. akt II CO 26/54, OSN 1955, Nr 2, poz. 30). To ukształtowane od dziesięcioleci stanowisko, jeszcze na gruncie obowiązywania k.p.c. z 1930 r., znajduje potwierdzenie także w nowszych judykatach (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 roku, III CZP 16/12, OSNC 2012, nr 11, poz. 129).

Jak widać, przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym a natura rei nie mogą być zdarzenia (a także możliwa ich ocena prawna, np. w aspekcie klauzuli generalnej zasad współżycia społecznego) istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, gdyż ich uwzględnienie prowadziłoby do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń, co jest, ze względu na pryncypia procesowe, niedopuszczalne (por. ww. uchwała SN w sprawie III CZP 16/12 i przywoływane tam orzecznictwo). Ujmując rzecz

lapidarnie, postępowanie zainicjowane powództwem przeciwegzekucyjnym nie jest nadzwyczajnym postępowaniem odwoławczym.

Przekładając powyższe rozważania na okoliczności rozpoznawanej sprawy należy zauważyć, że sprzeczność postanowień odsetkowych umowy zawartej przez pozwanego z E. D. z zasadami współzycia społecznego została powołana przez Sąd Okręgowy jako istniejąca już w chwili zamknięcia rozprawy w sprawie C 171/00, a więc to właśnie w tym postępowaniu okoliczność ta powinna zostać wzięta pod uwagę. Nie sposób przyjąć, że owa sprzeczność zaktualizowała się dopiero obecnie, a przez to stała się przesłanką z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Stan sprzeczności danego stosunku prawnego z zasadami współzycia społecznego ma charakter ciągły, nieprzerwany, przepis ustawy wyraźnie posługuje się tymczasem pojęciem „nastąpienia zdarzenia”, co oznacza, że dopiero po zamknięciu rozprawy stan ten musiałby zaistnieć, nie zaś trwać nadal, rozpoczęty już przed tą chwilą. Relevantnym dla pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności zdarzeniem nie jest również, wbrew zapatrywaniu Sądu Okręgowego, stan niewypłacalności spowodowany przez zasądzenie odsetek w takim stosunku, w jakim przyjęto to w zaskarżonym wyroku. Niewypłacalność dłużnika (której konsekwencją jest postępowanie upadłościowe, niewszczęte jednak w rozpoznawanej sprawie) ma przełożenie jedynie na zmianę sposobu egzekwowania zobowiązania (egzekucję syngularną zastępuje wspólne dochodzenie przez wierzycieli roszczeń w stosunku do masy upadłościowej), w żaden jednak sposób nie wpływa na wykonalność wydanych przeciwko dłużnikowi tytułów wykonawczych (czego wyrazem jest choćby art. 23 ust. 1 pkt 6 ustawy - Prawo upadłościowe, zgodnie z którym jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości składa dłużnik, do wniosku powinien dołączyć wykaz tytułów egzekucyjnych oraz tytułów wykonawczych przeciwko niemu, a przepis ten jest stosowany odpowiednio w postępowaniu upadłościowym wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej z mocy art. 491² § 1 powołanej ustawy).

Reasumując, w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy nie był uprawniony do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności ze względu na jakiegokolwiek inne zdarzenie niż wejście w życie przepisów o odsetkach maksymalnych. Chybione były zwłaszcza próby uczynienia tego ze względu na okoliczności, które miały miejsce przed zamknięciem rozprawy w sprawie C 171/00. Błędem było również oparcie rozstrzygnięcia o dokonanie pomiędzy stronami rozliczenia przez konfrontowanie kwoty wyegzekwowanej przez komornika sądowego na podstawie badanego tytułu wykonawczego z kwotami odsetek, które według Sądu I instancji powinny zostać zastrzeżone w umowie i zasądzone w wyroku Sądu Rejonowego, którego dotyczyło rozpoznawane powództwo opozycyjne. Kognicją sądu w rozpoznawanej sprawie objęta jest wykonalność tytułu wykonawczego, nie zaś całościowe przywrócenie równowagi kontraktowej pomiędzy stronami, co - jak można sądzić - było intencją Sądu Okręgowego. Przywróceniu takiej równowagi mogłaby służyć skarga nadzwyczajna na podstawie art. 89 ustawy o Sądzie Najwyższym, do której wniesienia uprawniony jest między innymi Prokurator Generalny, natomiast niniejsze postępowanie nie ma takiego charakteru.

Pomimo więc zasadnej oceny, że zastrzeżenie odsetek w wysokości 3% w stosunku dziennym ma charakter lichwiarski, Sąd Okręgowy w sprawie o pozbawienie wykonalności wskazanego w pozwie tytułu wykonawczego nie miał kompetencji wzruszenia sankcjonującego je wyroku. Można było pozbawić go wykonalności w zakresie tych odsetek od dnia wejścia w życie przepisów o odsetkach maksymalnych, w części wykraczającej ponad te dopuszczalne odsetki, o czym orzeczono w wyniku rozpoznania apelacji. Uchylenia z kolei, choć z innych względów niż związanych z meritem sprawy, wymagało rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w przedmiocie obciążenia pozwanego nieuiszczonymi kosztami sądowymi. Pozwany został uprzednio zwolniony w całości od kosztów sądowych postanowieniem referendarza sądowego z dnia 30 maja 2018 r. (k. 60), co uszło uwadze Sądu I instancji. Wskazana dwupunktowa zmiana zaskarżonego wyroku znajduje podstawę prawną w treści art. 386 § 1 k.p.c.

W pozostałym zakresie apelacja pozwanego podlegała oddaleniu (art. 385 k.p.c.). Stanowisku skarżącego, że zmiana Kodeksu cywilnego, polegająca na wprowadzeniu do polskiego porządku prawnego instytucji odsetek maksymalnych, nie może znaleźć zastosowania do rozpoznawanej sprawy wobec zawarcia spornej umowy pożyczki przed datą wejścia w życie tej nowelizacji, nie wytrzymuje krytyki w świetle przywołanego powyżej art. XLIX § 3 p.w.k.c., co szerzej zostało wyjaśnione wyżej.

Edyta Buczkowska–Żuk Leon Miroszewski Agnieszka Bednarek –Moraś